

de Ștefan Horia și Tudor Bogdan, *Șoricelul mofturos* de Ilie Stanciu, *Eu sau noi*, scenetă de Dimos Rendis, *Ghetuțe și ursuleți*, fabulă dramatică de Marcel Marcian, și *Băiatul și vîntul* de Nadia Trandafilovna, tradusă din limba bulgară de Manea Enache.

Se pot spune multe lucruri pozitive despre calitatea pieselor de mai sus : acțiuni vioaie, umor, versuri sprințare. Și totuși, nici una din ele nu „îndrăznește” să aducă în acțiune copii adevărați, preșcolari, școlari, pionieri, problemele vieții contemporane a copiilor noștri. Desigur că didactic, haina fabulei e un fel agreabil de a prezenta copiilor unele probleme, de a-i educa. Totuși, puterea de convingere și de educație o are în mai mare măsură omul, personajele contemporane ce capătă și mai ample semnificații. În afară de aceasta, un lucru curios ! Nici una din piesele publicate în volum (în afară de *Băiatul și vîntul*, jucată în stagiunile trecute) nu e trecută în repertoriul Teatrului „Tăndărică” sau al unui alt teatru din orașele mari ale țării noastre.

Convinși fiind, după lectură, de valoarea acestor texte, rămînem supuși mai departe întrebării !

Și alte personaje

Poeții obișnuiau a defini tinerețea și printr-o varietate de stări sufletești, capricioase ca furtunile de primăvară. Sînt cunoscute așadar mobilitatea psihică, gama bogată de stări sufletești, coardele multiple ale unei inimi tinere... Toate acestea se amplifică atunci cînd tinărul e pe deasupra și artist. Un tinăr artist năzuiește și are puțința să joace personaje diverse, variate, cu fizionomii situate la poli opuși, „negativi” și „pozitivi”... Am citit amintirile maeștrilor scenei noastre. La începutul carierei lor jucau personaje uimitor de diverse : „compoziții”, „juni primi”, „intriganți”, „amorezi de operete”, „tipuri” etc. etc. ...

Și atunci... atunci, de unde această monocromie, spre care au început să fie îndreptați unii dintre tinerii noștri interpreți ? Verificarea prilejuită de concursul tinerii-

lor actori ne întărește argumentația. Să dăm cuvîntul exemplelor concrete.

Raluca Zamfirescu se pare că s-a specializat (ea, sau au specializat-o regizorii) în travestiuri. Am fost amuzați văzînd-o în băiatul din *Trestiiile de aur*, am aplaudat-o în *Poemul pedagogic*, dar acum cînd am întîlnit-o în travestiul din *Steaguri pe turnuri*, ne-am spus că e prea mult. Oare, amintirea succesului de odinioară din *Luca Lacrimă* să limiteze într-atîta fantezia regizorilor care, pe deasupra, sînt și ei tineri ?

Același lucru se întîmplă în ultima vreme cu Mariana Oprescu.

Florin Vasiliu s-a „specializat”, sau a fost specializat în roluri de tineri plictisiți, boemi ratați și ușor cinici, vorbind din virful buzelor. Matei Gheorghiu e mereu același tip de tinăr intelectual „cu frămîntări”. Moscu Alcalay joacă indivizi nesuferiți, libidinoși, C. Codrescu e însă mereu erou pozitiv, cu pedale grave. Benedict Dabija e un „clasic” țaran isteț și hitru ; Puiu Hulubei, mereu un „interiorizat” *fiils à papa* ; Gilda Marinescu de la Teatrul Național din Iași, o fată precoce, emancipată prematur. Lista noastră s-ar prelungi cu multe nume...

Uneori originea acestei curiozități stă în momentul primului succes. Odată reușit un anume tip convenabil și fizionomiei actorului respectiv, tinărul devine un tipar, peste care se trage ușor cu bidineaua, i se face o nivelare meșteșugărească pe care o va purta ani de-a rîndul.

Această șablonare ucide pe încetul fantezia, tocește imaginația, lenevește. Actorul se va folosi mereu și de propriile lui ticuri sau defecte fizice, din care va stoarce elemente de „caracterizare” a personajelor. În locul unei tinereți revărsate năvalnic pe scenă, vom fi martorii unei veșnice autoalintări și autopastișări. Asta ucide ficțiunea artistică, emoția. E foarte bine ca tinerii să joace și eroi de propria lor vîrstă. Dar școala scenei nu se termină odată cu diploma eliberată de Institut. Conformismul anihilează aripile pe care tinerii și le dichisesc în băncile școlii. Și în loc de aripi pe umeri, ei vor purta deasupra capului o umbrelă care să-i apere de soare, de vînt și de focul criticii...

Al. P.